

WĘDROWIEC

NADNARWIAŃSKI

39/ 2023

**Nasze jubileusze: 650 lat Miasta OSTROŁĘKI,
25 lat Powiatu Ostrołęckiego
25 lat Stowarzyszenia Rozwoju Turystyki i Rekreacji**

KURPIE ZIELONE

PASJA POZNAWANIA

DOLINA OMULWI

PRZYRODNICZY SZLAK KAJAKOWY

SPŁYWY KAJAKOWE I PIKNIKI NAD OMULWIĄ POLE NAMIOTOWE, KARAWANING

Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji
Długie 14 A , 07-431 Czarnia, biuro@kurpiowskipark.pl
www.kurpiowskipark.pl www.kurpie.org.pl

CZARNIA - Stanica Długie
tel. 602458971

Szanowni Czytelnicy

Z wielką przyjemnością obserwuję kolejne wydarzenia, towarzyszące celebrowaniu obchodów licznych jubileuszy, które są ważne dla naszej społeczności. Rok 2023 to symboliczna data, w której zbiegają się 650-lecie wyniesienia Ostrołęki do rangi miasta, 25-lecie Samorządu Powiatu Ostrołęckiego oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego. To także rocznica powołania, ważnych dla promocji naszego regionu i całego Mazowsza, organizacji - Stowarzyszenia Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Ostrołęce oraz Stowarzyszenia na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego, które są materializacją i świadectwem zaangażowania mieszkańców w sprawy kultury, turystyki oraz pracy na rzecz powszechnego dobra i rozwoju terenów Północnego Mazowsza. Jako wieloletni pracownik samorządu miałem szczęście i przywilej oglądać wielkie zmiany, które dokonały się na przestrzeni minionych lat w sferze infrastruktury, gospodarki czy dobrobytu naszego Powiatu. Udało się pozyskać i zaimplementować ogromne środki z Funduszy Europejskich. Zawarliśmy współpracę z miastami i regionami, także spoza Polski. Wzorowaliśmy się na dobrych przykładach, a dzięki ich wdrażaniu nierzadko odbieraliśmy nagrody, jako liderzy postępu i nowoczesności. Jednocześnie udało się nam zachować tożsamość i szacunek do dziedzictwa minionych pokoleń. Dzięki cyklicznym imprezom, celebrowaniu obyczajów i skutecznej promocji, dziś kultura Kurpiów i obyczaje szlachty mazowieckiej są rozpoznawalną marką nie tylko na terenie województwa.

Jubileusze, które w tym roku obchodzimy, są dla mnie osobistym świętem. A także znakiem demokracji i patriotyzmu. Bowiem w czasach pokoju patriotyzm to uczciwa praca, która pozwala na budowanie stabilnego jutra, w którym wszyscy czujemy się bezpieczni, kochani i potrzebni.

Serdecznie zapraszam do lektury najnowszego „Wędrowca”

Stanisław Kubeł
Starosta Powiatu Ostrołęckiego

25 lat samorządności

Art. 163 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że „Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych”. W artykule tym wyrażono domniemanie kompetencji samorządu terytorialnego, czyli realnego udziału samorządu terytorialnego w zarządzaniu.

Od 25 lat, czyli od 1 stycznia 1999 roku w Polsce obowiązuje trójstopniowa struktura samorządu terytorialnego – funkcjonują samorządy wojewódzkie, samorządy powiatowe i samorządy gminne. Tego

samego dnia działalność rozpoczęło Starostwo Powiatowe w Ostrołęce.

Historia samorządu terytorialnego w Polsce sięga okresu zaborów, samorządy działały również w okresie międzywojennym. Po 1945 roku samorząd terytorialny został początkowo nominalnie utrzymany na mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, pięć lat później został całkowicie zniesiony przez ustawę z dnia 20 marca 1950 roku. Samorząd terytorialny rozumiany współcześnie został przywrócony na poziomie gminnym w roku 1990.

Ćwierć wieku to niewiele we wszechświecie, lecz dużo dla mieszkańców Ziemi. Polityczne odmienianie przez przypadki haseł, takich jak Solidarność, Patriotyzm i Samorządność, doprowadziły do ich spowszednienia, szczególnie, gdy wykorzystywane były jedynie na sztandarach. A przecież Patriotyzm to autentyczna miłość do Ojczyzny i determinacja do obrony nie tylko jej granic, lecz również jej Dobrego Imienia. Solidarność to nie tylko wspólna walka o ideały, lecz również współpraca i zrozumienie dla potrzebującego pomocy mieszkańca Ziemi. Każdego, bez względu na jego poglądy, wyznanie czy kolor skóry. Dobrze, że idea samorządności nie stała się jedynie hasłem, a istnienie samorządu jest podstawą dobrego funkcjonowania państwa demokratycznego. Istnieją różne rodzaje samorządów, takie jak samorząd wyznaniowy, narodowościowy, gospodarczy, zawodowy. Samorządność to również podstawa działalności organizacji pozarządowych.

Dzisiaj czujemy „na co dzień”, iż Samorząd i jego organy zapewniają nam obywatelom udział w rządach oraz realny wpływ na nie. Organy władzy samorządowej uczestniczą w sprawowaniu władzy. Czy tak jest naprawdę? Czy samorządność jest gwarantem decentralizacji w państwie?

Zachęcam do lektury artykułu Starosty Ostrołęckiego, nawiązującego do realnych i wartych upowszechnienia osiągnięć samorządu naszego powiatu.

25 lat Samorządności to również mały jubileusz społecznie działających i od ponad 20 lat ze sobą współpracujących organizacji – Stowarzyszenia Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Ostrołęce (wydawcy „Wędrowca Nadnarwiańskiego”), zasłużonego szczególnie w promocji Kurpi Zielonych, oraz Stowarzyszenia na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego z siedzibą w Serocku, promującego sięgające po ujście Bugu do Narwi – Kurpie Białe.

Oddajemy do Waszych rąk najnowsze wydanie „Wędrowca Nadnarwiańskiego”, pisma które nieprzerwanie, chociaż nieregularnie, ukazuje się od 2005 roku. Na naszych łamach mieliście okazję zapoznać się z rekreacyjnymi walorami rzeki Omulew i zalewu w Wykrocie, przyrodniczymi i turystycznymi atrakcjami powiatu ostrołęckiego, historią i dniem dzisiejszym miasta Ostrołęki oraz malowniczej Krainy Dolnego Bugu, Narwi i Jeziora Zegrzyńskiego. Zachęcam do lektury artykułów związanych z historią naszego miasta, co może być inspiracją organizacji szkolnej lub rodzinnej wycieczki malowniczym, śródmięskim turystycznym szlakiem Ostrołęki...

Z okazji 25-lecia Powiatu Ostrołęckiego i Samorządu Województwa Mazowieckiego życzę samorządowym władzom wszystkich szczebli, uznania ze strony nas – mieszkańców...

Zbigniew Szumera

25^{lat}
Mazowsze

Powiat Ostrołęcki

Powiat Ostrołęcki historią pisany

Pracownicy Starostwa Powiatowego 1947 rok

Rok 2023 jest wyjątkowy dla polskiego samorządu, ponieważ jest to rok obchodów 25-lecia reformy administracyjnej z 1998 roku, która reaktywowała zlikwidowane w 1975 roku powiaty, przywracając trójstopniowy podział terytorialny Polski, dzielący ją na gminy, powiaty oraz województwa. Odrodzony został między innymi Powiat Ostrołęcki.

Każdy powiat posiada własną specyfikę, zależną od wielu czynników, które wyznaczają kierunek jego rozwoju. Jednym z nich może być położenie w historycznych granicach regionu etnograficznego. Powiat Ostrołęcki ma to szczęście, że umiejscowiony jest na Kurpiach – jednej z najbardziej znanych i barwnych krain etnicznych w Polsce, podzielonej na dwa podregiony – Kurpie Zielone na północy oraz Kurpie Białe na południu. Południe powiatu zamieszkiwane jest także przez potomków licznej

przed wiekami szlachty mazowieckiej, o której obecności świadczą ocalałe pałace i dworki oraz ufundowane przez bogate rody kościoły i kapliczki. Także owa, zamożna grupa społeczna wytworzyła własne obyczaje oraz tradycję.

Położenie Powiatu Ostrołęckiego na terenie tak bogatego i barwnego obszaru kulturowego sprawia, że ściśle wiąże on swój wizerunek oraz działania z dziedzictwem regionu, kładąc nacisk na pielęgnowanie obyczajów kurpiowskich i wsparcie lokalnych twórców i działaczy.

Skansen w Kadzidle

Przystań Dworek

Rzekuń – tężnia

Powiat Ostrołęcki na mapie

Powiat Ostrołęcki leży w północno-wschodniej Polsce. To największy powiat w województwie mazowieckim, graniczący z województwami warmińsko-mazurskim i podlaskim. Jego powierzchnia wynosi **2 094 km²**, a zamieszkuje go obecnie ok. **87,5 tys. osób**. Na powiat składa się **11 gmin: Baranowo, Czarnia, Czerwin, Goworowo, Kadzidło, Lelis, Łyse, Myszyniec** (gmina miejsko-wiejska), **Olszewo-Borki, Rzekuń i Troszyn**, na terenie których znajduje się 358 miejscowości!

Powiat Ostrołęcki położony jest na ziemiach będących częścią trzech krain geograficznych: Równiny Kurpiowskiej (północna część powiatu), Doliny Dolnej Narwi (środkowa) i Międzyrzecza Łomżyńskiego (południowa). Równina Kurpiowska jest mało urodzajna, pokryta sandrem (piaskami polodowcowymi), urozmaicona wydrami, na których rosną lasy. Obniżenia zajęte są przez łąki i pastwiska. Atuty powiatu to czyste, nieskażone środowisko, mnogość lasów oraz brak uciążliwego przemysłu.

Główną rzeką przepływającą przez powiat Ostrołęcki jest Narew. To rzeka niżowa z licznymi zakolami, miejscami z wysokimi, urwistymi brzegami. Uchodzą do niej płynące w południowej części powiatu Orz oraz znajdujące się w jego północnej części Omulew, Rozoga i Szkwa.

Pomnik 7 Bohaterów Walk Pod Myszyńcem w roku 1920, fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Pomnik „Dla upamiętnienia walk Kurpiów ze Szwedami w 1708 roku

Trochę historii

Celem należytego scharakteryzowania powiatu Ostrołęckiego, warto sięgnąć do historii Kurpi. Pojedynczy osadnicy w Puszczy Zielonej pojawili się w XV wieku, zaś pierwsze wioski powstały sto lat później. Tereny północno-wschodniego Mazowsza od początków naszej państwowości były własnością książąt mazowieckich, a w momencie wcielenia Mazowsza do Korony, w 1526 roku, stały się własnością królów polskich. Ziemię królewską charakteryzowała mało urodzajna, głównie piaszczysta gleba, przechodząca często w bagna i torfowiska. Cały obszar porastała gęsta puszcza. Sprawiało to, że tereny między Orzycem na zachodzie, Narwią na południu, Pisą na wschodzie i granicą z Prusami na północy przez wiele wieków nie posiadały stałego osadnictwa. Jednak w XIV-XV wieku rozpoczęto eksploatację Puszczy Kurpiowskiej. Kurpie trudnili się bartnictwem na podstawie królewskich przywilejów, wydobywaniem oraz obróbką bursztynu, rzemiosłami drzewnymi i tkactwem. Pracowali też jako smolarze, węglarze i flisacy. W XVII-XIX wieku nastąpił rozwój rolnictwa, a o stałym zasiedleniu Kurpiowszczyzny możemy mówić dopiero od drugiej połowy XVII wieku. Napływ ludności, który wówczas wystąpił, spowodowany był ogromnym zniszczeniem kraju po potopie szwedzkim, zarazami, upadkiem gospodarki folwarcznej i

wzrastającym uciskiem pańszczyźnianym, który skutkował zbiegostwem na nieodległe, ale trudno dostępne tereny naszej puszczy. Starostowie ostrołęcki, łomżyński i przasnyski popierali osadnictwo, licząc na przyszłe korzyści, zaś przybysze zyskiwali status ludzi wolnych, podlegających tylko królowi. Ludność puszczańska była jedyną grupą chłopską w Rzeczypospolitej, która miała prawo posiadać broń, ze względu na leśne otoczenie i wynikającą z niego mnogość dzikiej zwierzyny. Obcowanie z orężem ukształtowało ich umiejętności strzeleckie i odwagę, prezentowane później przez Kurpiów w boju w różnych kampaniach zbrojnych.

Znaczny napływ osadnictwa i związane z nim karczowanie lasów, wpłynęły na upadek zajęć leśnych. Zasiedlanie tego terenu trwało do końca XVIII wieku, kiedy nastąpiło przeludnienie wsi puszczańskich, a Kurpiowszczyznę w drugiej połowie XVIII wieku mogło zamieszkiwać około 12 000 ludzi. Pierwsza połowa XIX wieku przyniosła likwidację prawa bartnego, wycinkę lasów przez zaborców. Wszystkie te czynniki spowodowały proces odwrotny od poprzedniego – emigrację „za chlebem” na zachód Europy, a później do Ameryki. Ci, którzy zostali, prowadzili skromną, samowystarczalną gospodarkę. Głośno stawiało się za to o Kurpiach podczas

Pomnik poświęcony Bohaterom Szarży Altyreryjskiej pod dowództwem gen. J. Bema

kolejnych zrywów patriotycznych. Przywiązanie do swobody oraz umiejętność posługiwania się bronią sprawiały, że oddziały strzelców kurpiowskich wyróżniały się podczas powstań kościuszkowskiego, listopadowego czy styczniowego.

Bardzo poważne straty region poniósł w wyniku walk frontowych podczas I wojny światowej. Kolejne nieszczęścia (wywózki, kontrybucje, rabunkowa gospodarka) następowały w latach II wojny światowej. Powolne ale systematyczne zmiany, poprawę w wielu dziedzinach życia Kurpiowszczyzny dostrzec można od połowy lat 50. XX wieku. Dotyczy to zarówno budownictwa, mechanizacji rolnictwa, oświaty i ogólnego standardu rodziny kurpiowskiej.

- 10 000 lat p.n.e**
najstarsze ślady bytności człowieka w okolicach współczesnej Ostrołęki
- 1393 rok**
pierwsza pisemna wzmianka o powiecie ostrołęckim
- koniec XIV wieku**
założono wieś Troszyn
- XIV-XV wiek**
początek osadnictwa i eksploatacji Puszczy Kurpiowskiej
- 1398 rok**
założono wieś Czerwin
- XIV/XV wiek**
powstała wieś Kleczkowo (gm. Troszyn), w XVI w. osada otrzymała prawa miejskie, ale nie miała warunków rozwoju i wkrótce te prawa utraciła
- połowa XVII wieku**
jezuici zbudowali kaplicę misyjną w puszczy, aby przeciwstawić się wpływom protestantyzmu z Prus, osada misyjna była początkiem miasta Myszyniec
- 1656 rok**
kurpiowskie oddziały stanęły przeciwko wojskom szwedzkim, Ostrołęka została zdobyta przez najazdów
- 1673 rok**
powstała kurpiowska wieś Lipniki, Kurpie liczyły wówczas ok. 1000 mieszkańców
- 1673–1683 rok**
akta barne wymieniają kolejne puszczańskie wsie: Kadzidło, Wach, Zawady i Obierwie
- XVIII wiek**
Ostrołęka i Puszcza Kurpiowska były niszczone i eksploatowane przez przechodzące tędy wojska: szwedzkie, rosyjskie, saskie i polskie
- 22/23 stycznia 1708 rok**
bitwa Kurpiów ze Szwedami pod Kopańskim Mostem, w walce dzielnością odznaczył się późniejszy kurpiowski bohater Stach Konwa
- 1791 rok**
Myszyniec otrzymał prawa miejskie, utracił je w 1869 r., od 1993 r. ponownie jest miastem
- 1795 rok**
powiat pod rządami pruskimi wszedł w skład Prus Nowowschodnich, liczył wówczas 51 432 mieszkańców
- 1807 rok**
wojska francuskie stoczyły pod Ostrołęką bitwę z wojskami rosyjskimi, na pamiątkę zwycięstwa Francuzów nazwa Ostrołęka została wyrzyta na łuku Triumfalnym w Paryżu, powiat znalazł się na terenie Księstwa Warszawskiego
- 1815 rok**
powiat znalazł się w Królestwie Polskim
- 1820 rok**
na Kurpiach mieszkało 26 000 ludzi
- 26 maja 1831 rok**
bitwa pod Ostrołęką wojsk polskich z carskimi, zwycięstwo odnieśli Rosjanie, w bitwie wstąpił się ppłk Józef Bem
- koniec XIX wieku**
budowa pierwszych kamienic w Ostrołęce, stacji kolejowej, cegielni, koszar i więzienia ścigały do miasta Kurpiów i zubożała po powstaniach szlachę
- 1893–1897 rok**
linie kolejowe łączyły Ostrołękę i powiat z Małkinią, Łapami i Tłuszczem
- 1918 rok**
Polska odzyskała niepodległość, powiat został włączony do woj. białostockiego, a w 1939 przyłączono go do woj. warszawskiego
- 1973 rok**
nastąpiła reforma podziału administracyjnego, utworzono gminy
- 1975 rok**
zlikwidowano powiaty, Ostrołęka została siedzibą województwa ostrołęckiego
- 1999 rok**
reaktywowano powiaty, Ostrołęka została siedzibą powiatu
4 września w Lelisie odbyły się XXIII Dożynki Województwa Mazowieckiego z udziałem marszałka województwa Adama Struzika.

Pałac w Brzeźnie

Samorząd Powiatu

Od początku odrodzonego powiatu do teraz funkcję starosty ostrołęckiego pełni nieprzerwanie Stanisław Kubeł. Stanowisko przewodniczącego Rady Powiatu w Ostrołęce piastowało w tym czasie pięciu samorządowców. Analizując funkcjonowanie Powiatu Ostrołęckiego w trakcie 25 lat od

jego reaktywacji dostrzec można ogromny rozwój wszystkich obszarów życia społecznego. Niewątpliwie stało się to za sprawą kultywowania tradycji kurpiowskich i inwestowania na bardzo wysokim poziomie.

Z Kroniki Powiatu...

5 listopada 1998 rok odbyła się inauguracja działalności Powiatu Ostrołęckiego.

W Radzie Powiatu w I kadencji zasiadali:

Stanisław Bączek, Krzysztof Duszak, Eugeniusz Stanisław Gorczyca, Marian Grzegorzczak, Wojciech Tomasz Kaczyński, Józef Kojtek, Jerzy Ksepka, Andrzej Kucharczyk, Henryk Lesiński, Jerzy Stanisław Nowak, Andrzej Olk, Bożena Maria Onyszk, Krzysztof Parzych, Maria Parzych, Krzysztof Parzychowski, Mariusz Andrzej Piersa, Marek Perzanowski, Stanisław Perzanowski, Ryszard Stanisław Ropiak, Stanisław Subda, Edward Włodarczyk, Janina Bąkowska, Paweł Żerański, Stanisław Brodzik, Lucyna Maria Lewicka, Andrzej Niedźwiecki,

Stanisław Brysiewski, Stanisław Sagała, Tadeusz Warszawin, Włodzimierz Lewandowski, Józef Kojtek.

W skład Zarząd Powiatu weszli:

Stanisław Kubeł – starosta, Henryk Toryfter – członek zarządu, Stanisław Ścibek – członek zarządu, Jan Wiśniewski – członek zarządu, Krzysztof Chełstowski – sekretarz, Witold Pakieła – wicestarosta, Barbara Goćłowska – skarbnik.

650 lat Ostrołęki

„Podróże kształcą”. Każdy zna to hasło. Nie trzeba jechać na drugi koniec świata, aby dotrzeć do ciekawostek. Czasem więcej możemy dowiedzieć się o świecie i o nas samych podróżując po naszej okolicy. Trzymając Państwo w rękach wyjątkową publikację poświęconą mojemu rodzinnemu miastu. Jest to publikacja o Ostrołęce wielu kultur, otwartej, tolerancyjnej. Ale też o Ostrołęce z okresu okupacji. O chwilach radości i grozy. O wielkich postaciach pochodzących z naszego miasta.

Ostrołęka to miasto różnorodne, piękne i ciekawe. To miasto z bogatą historią i tradycjami. Warto sięgnąć pamięcią do dziejów naszego miasta położonego w ciągu szlaku wodnego Pisa-Narew. Szlak ten łączy Wielkie Jeziora Mazurskie ze stolicą Polski. Przed laty Narew była ważną ścieżką transportu towarów. Nazwa miasta związana jest z topograficznymi właściwościami terenu „ostre” łąki nad rzeką, które wiosną zalewa woda. Obecnie Ostrołęka zajmuje obszar 33,5 km kw. i stanowi 0,08% powierzchni województwa mazowieckiego.

Historia Ostrołęki sięga końca XI wieku, kiedy to na piaszczystej wyspie znajdującej się na wysokości ujęcia Omulwi wybudowano gródek obronny. Powstała osada dała początek dzisiejszej Ostrołęce.

W XVI wieku miasto zostało przyłączone do Korony. Królestwem Polskim władała wówczas Królowa Bona. Na czasy jej panowania przypada złoty wiek Ostrołęki. Królowa nadała miastu wiele ważnych przywilejów i zbudowała folwark Pomian, obecnie jedno z ostrołęckich osiedli. Rozkwit gospodarczy został brutalnie przerwany w trakcie potopu szwedzkiego (1655-1660). Miasto doznało niemal całkowitej zagłady.

Wielkim wydarzeniem, o którym należy pamiętać, była bitwa wojsk napoleońskich, która miała miejsce pod Ostrołęką 16 lutego 1807 roku. Zwycięską batalię Napoleona upamiętnia na Łuku Triumfalnym w Paryżu napis z nazwą naszego miasta. Kolejnym ważnym w dziejach Polski wydarzeniem, była bitwa pod Ostrołęką, stoczona 26 maja 1831 rok. Choć batalia nie miała zwycięzców, to okazała się kluczowa

dla dalszych losów Powstania Listopadowego. Dziś możemy cieszyć się wolnością i niepodległością. Corocznie wracamy do tych ważnych wydarzeń w historii miasta. W maju obchodzimy Dni Ostrołęki. W ramach obchodów święta miasta organizowane są liczne koncerty, wydarzenia kulturalne, sportowe, ale także rekonstrukcje i pikniki historyczne upamiętniające bitwę. Życie kulturalne Ostrołęki jest bardzo różnorodne. Mieszkańcy mają do dyspozycji nowoczesne kino, galerię sztuki, miejską bibliotekę, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Uniwersytet Trzeciego Wieku. Przy Ostrołęckim Centrum Kultury funkcjonuje wiele formacji, które umożliwiają dzieciom, młodzieży i dorosłym rozwijanie swoich pasji. Niektóre z nich znane są w kraju i za granicą np. Klub Tańca Towarzystwskiego FAN czy Zespół Pieśni i Tańca „Kurpie” – laureaci wielu festiwali i konkursów.

Wiele imprez wpisało się już na stałe do kalendarza wydarzeń kulturalnych naszego miasta m.in. Festiwal Teatrów Ulicznych „Inqbatator”, wieczór kabaretowy OSPA, Festiwal „Filmowe Zwierciadła”, Festiwal Literacki Kupiszewiada, „Godziny dla Rodziny”. W mieście działa wiele organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, które organizują wydarzenia kulturalne i sportowe. Letniej rekreacji sprzyja rzeka Narew. O zdrowie i kondycję fizyczną można zadbać korzystając z kortów tenisowych czy boisk sportowych. Najmłodszy ostrołęczanie mogą aktywnie spędzać czas na placach zabaw.

Nasze miasto rozwija się, przyciąga i jest otwarte. Bo Ostrołęka jest dla wszystkich...

Referat Przewodniczącego Rady Miasta Wojciecha Zarzyckiego

Szanowni Państwo!

To wielki zaszczyt dla całej Rady Miasta Ostrołęki, że zechcieliście przyjąć nasze zaproszenie i przybyć na dzisiejsze obchody. My, ostrołęczanie od wielu lat spotykamy się 12 maja na uroczystej sesji rady, gdyż jest to dzień wyjątkowy, a wręcz najważniejszy w dziejach naszego miasta. Tego dnia, co roku obchodzimy jubileusz nadania Ostrołęczę praw miejskich. Obecny rok jest szczególnie ważny, gdyż właśnie mija 650 lat od wyniesienia Ostrołęki do rangi miasta. Chcielibyśmy, aby obchody tego jubileuszu skłoniły nas wszystkich do zadumy nad dziejami naszej miejscowości. Z radością i satysfakcją możemy odnotować fakt, iż ukazał się aktualnie obszerny „tryptyk historyczny” pióra miejscowych badaczy regionalistów obejmujący całokształt naszej historii od paleolitu do dzisiaj. Prekursorem tej monografii była Zofia Niedziałkowska autorka pracy „Ostrołęka – dzieje miasta” kontynuowana następnie przez obecnych tu na sali: doktora Jerzego Kijowskiego, profesora Janusza Gołotę i profesora Jana Mirończuka. Nad całokształtem tej publikacji

czuwał profesor Adam Dobroński z Uniwersytetu w Białymstoku, który również zaszczycił nas dzisiaj swoją obecnością. Z literatury tej dowiadujemy się, że początków Ostrołęki można szukać w dawnych osadach targowych oraz grodzisku nad Narwią. Wokół tego gródka powstała osada rzemieślniczo-handlowa, która stanowiła załazek dzisiejszej Ostrołęki. Pierwsze źródło historyczne, w którym wspomniana jest Ostrołęka to przywilej księcia mazowieckiego Siemowita III wydany w Wyszogrodzie 12 maja 1373 roku. Dokument stanowi dziś symboliczne nadanie praw miejskich oraz formalny początek miasta. Od tego momentu Ostrołęka stała się miastem, wzrósł jej prestiż, a mieszkańcy mogli cieszyć się licznymi przywilejami, które dawały im większe możliwości rozwoju. Rozpoczęła się barwna, ale i trudna historia naszego miasta. Z jednej strony już na początku XV wieku Ostrołęka stała się ważnym centrum ekonomicznym i handlowym. Przyczyniło się do tego m.in. położenie miasta. Rzemiosło stało się podstawą rozwoju Ostrołęki.

Powstała pierwsza szkoła i pierwszy kościół farny. Przełomowy okazał się rok 1526, kiedy to Ostrołęka, została włączona do polskiej Korony a następnie oddana, jako wiano wdowie, pod władanie królowej Bonie. Rozpoczął się wówczas „Złoty wiek Ostrołęki”. Był to szybki rozwój miasta, który trwał 40 lat. Z drugiej strony Ostrołękę nawiedzały liczne epidemie i pożary, które powodowały zniszczenie większości budynków, niwecząc praktycznie cały dorobek Ostrołęki, powodując tym samym wyludnienie miasta i okolicznych wiosek. Ostrołęki nie ominęły również potop szwedzki, zabory, bitwy i wojny. W czasie powstania listopadowego pod Ostrołęką miała miejsce jedna z najbardziej krwawych bitew. 26 maja 1831 r. doszło do starcia wojsk polskich pod dowództwem gen. Jana Skrzyneckiego z armią rosyjską. Straszliwe walki toczyły się zarówno w samej Ostrołęce, jak i na jej przedpolach. Bardzo ważną rolę w obronie Ostrołęki odegrali słynni „Czwartacy” – dowodzeni przez gen. Ludwika Bogusławskiego a od ostatecznego rozbicia wojsk polskich uchronił nas wówczas ppłk Józef Bem dowodzący 4 (czwartą) baterią lekkokonnej artylerii. Każdorazowo po tych tragicznych wydarzeniach nasze miasto dźwigało się z ruin. Przez wiele lat odbudowywano i tworzone wspaniałe obiekty, budowano tradycję i kulturę. A wszystko to po to, abyśmy mogli dzisiaj z tego korzystać, aby z pozostałych dobrodziejstw, dziedzictwa mogły korzystać młodsze pokolenia.

W ciągu 6,5 wiekowych dziejów było wielu ludzi, którzy swoimi czynami zapisali się w kartach historii miasta, niekiedy i kraju, jak np.: Józef Psarski, Tomasz Gocłowski, Kazimierz Karaszewski, Antoni Józef Madaliński czy wspomniany już Józef Bem oraz wielu innych. To postacie, które ubarwiały Ostrołękę, przynosząc jej chwałę i sławę.

Historię tworzą też ludzie obecnie mieszkający tutaj, którzy codzienną ciężką pracą pokazują przywiązanie do Ostrołęki.

W kronikę naszego miasta wpisało się również podpisanie umów partnerskich z miastami innych państw, takich jak:

- miasto Meppen w Niemczech w 1994 roku,
- miasto Alytus w Litwie w 1995,
- miasto Pryluki w Ukrainie w 2006, Zastaw w 2017 roku, Sokal w 2020 roku.

Umowy te dotyczą współpracy w zakresie rozwoju kontaktów gospodarczych i kulturalnych. Serdecznie dziękuję, że przedstawiciele tych miast są

dzisiaj obecni i przeżywają razem z nami ten radośny dzień.

Wszyscy obecni na tej sali pokazujemy, że Ostrołęka jest dla nas ważna. Pamiętajmy tylko, bez względu na poglądy, jakie reprezentujemy, że łączy nas to jedno hasło nasza mała Ojczyzna - Ostrołęka. Możemy się różnić, spierać, ale wierzę w to, że każdy z nas pragnie, aby w naszym mieście żyło się lepiej. Dzisiaj jest okazja do podziękowań. Mieszkańcom dziękuję za codzienną pracę i trud na rzecz waszych rodzin. Dziękuję obecnej Radzie Miasta i radnym poprzednich kadencji za to, że przez wykonywanie swoich mandatów wspierali prezydentów w działaniach, które miały poprawić życie w mieście. Dziękuję prezydentom Ostrołęki wszystkich kadencji za to, że reprezentując nasze miasto, wkładali w to wiele pracy, często zaniedbując być może swoje życie prywatne. Dziękuję parlamentarzystom, samorządowcom różnych szczebli za każdą cegiełkę włożoną w budowanie naszego miasta, Księżom za posługę i duchowe wsparcie, szczególnie w trudnych chwilach, które przeżywalismy w naszych rodzinach. Swoje podziękowania kieruję do wszystkich samorządów osiedlowych, pracowników samorządowych, pracowników jednostek organizacyjnych miasta, spółek miejskich, wszystkich tych którzy aktywnie kształtują otaczający nas świat, dbają o wspólne dobro – Ostrołękę, za pracę, która może nie zawsze była i jest należycie doceniana. Życzę Państwu wytrwałości w każdym dniu służby na rzecz mieszkańców. Jestem głęboko przekonany, że każdy z Was ma coś pięknego do zrobienia dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń. Mam nadzieję, że uda się pomyślnie zrealizować Państwu wszystkie plany, a zadowolenie mieszkańców będzie największą nagrodą za ciężką pracę. Życzę, aby Ostrołęka była z nas wszystkich dumna, bo jak rzekł Abraham Linkoln:

„To piękne, gdy człowiek może być dumny ze swojego miasta, ale jeszcze piękniej, gdy miasto może być dumne z niego”.

Ostrołęczę życzę spokoju, rozwoju, dobrych ludzi wspierających się wzajemnie. Aby idea Stanisława Jaworskiego zapisana w Hymnie Miasta Ostrołęki „Leć pieśni nasza z kurpiowskiej niwy ponad przestrzenią polskich wód. I ogłoś braciom, że dziś szczęśliwy kto z Ostrołęką cierpieł głód”, dumnie wybrzmiewała na ustach ostrołęczan.

„Miastoślady” w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce na 650-lecie miasta.

Z okazji jubileuszu 650-lecia Ostrołęki w Muzeum Kultury Kurpiowskiej prezentowana jest wystawa „Miastoślady. Przestrzeń-Ludzie-Wydarzenia” przybliżająca dzieje miasta. Tytułowe miastoślady to dowody istnienia Ostrołęki. To źródła pisemne i materialne poświadczające życie społeczności, funkcjonowanie instytucji, szkół czy zakładów pracy. To świadectwa niełatwej przeszłości. Rolą muzeum jest gromadzenie miastośladów, a także badanie historii, o której opowiadają.

Zazwyczaj im bardziej burzliwe dzieje, tym mniej ich materialnych świadectw. Dzieje Ostrołęki obfitowały w dramatyczne wydarzenia. Lata stabilności przeplatały się z zawieruchami wojennymi i klęskami żywiołowymi. Dotykające mieszkańców katastrofy zubożały bazę źródeł archiwalnych. Tym ważniejsze przy poznawaniu dziejów Ostrołęki stało się korzystanie z materiałów pochodzących od osób prywatnych. Przekazane do zbiorów dokumenty, druki akcydensowe,

fotografie czy przedmioty użytkowe pozwalają poznać zarówno funkcjonowanie instytucji, jak i życie codzienne w nadnarwiańskim miasteczku. Dawne dowody tożsamości, książeczki rzemieślnicze, świadectwa szkolne, fotografie budują wiedzę o regionie i jego mieszkańcach.

Niektóre wydarzenia nie zostawiły miastośladów. Wówczas to ich brak opowiada historię. Jak czarno-biała fotografia portretu Tomasa Goćłowskiego, fundatora ostrołęckiego

klasztora. Oryginalny obraz spłonął nocą 14 marca 1989 roku podczas pożaru, który strawił wnętrze kościoła pobernardyńskiego pw. św. Antoniego Padewskiego.

Inne miastoślady są nieoczywiste, jak obraz Leszka Sokolla, artysty przez dziesiątki lat związanego z Ostrołęką, który w jednym ze swoich obrazów wykorzystał kwity przemiałowe z nieistniejącego od lat młyna Figata. Ciekawym świadectwem są odciski pieczęci poświadczające działalność placówek oświatowych, zakładów rzemieślniczych, sklepów czy różnorodne obchody rocznicowe. Fotografie przedstawiające mieszkańców wykonane przez ostrołęckich fotografów lub dokumentujące zmieniające się miasto. Monety zgubione przez żołnierzy różnych armii, których szlak bojowy przechodził przez Ostrołękę.

Wystawa „Miastoślady” jest podzielona na trzy części.

Przestrzeń pozwala ulokować Ostrołękę w obszarze różnych jednostek administracyjnych. Poświadcza jej terytorium i informuje o nim postronnych.

Ludzie to opowieść o mieszkańcach i życiu w nadnarwiańskim miasteczku. To różne aspekty codzienności.

Wydarzenia to ciąg zdarzeń dotyczących Ostrołęki. To fatum wiszące nad miastem. Przeplatające się cyklicznie wojny i klęski naturalne, po których z mozołem powstawało z gruzów.

Osoby odwiedzające muzeum będą mogli zobaczyć mapy, fotografie, pocztówki, dokumenty osobiste, przedmioty użytkowe i wiele innych obiektów.

Joanna Zyśk

Tymczasowy most fotografia z 1939 roku

Ratusz fotografia z 1963 r.

Kamienica p. Ostaszewskiego

25-LECIE STOWARZYSZENIA ROZWOJU TURYSTYKI i REKREACJI

Szwajcaria (Berno, ambasada RP) – rocznica Konstytucji 3 maja

”

W maju 1998 roku z inicjatywy ostrołęckich działaczy zajmujących się turystyką i rekreacją zorganizowano spotkanie, w celu powołania organizacji mającej na celu realizację zadań dotyczących turystyki. Nadrzędnym celem tworzonego wówczas stowarzyszenia było propagowanie nie tylko kurpiowskiego folkloru, lecz również atrakcji turystycznych i walorów przyrodniczych naszego regionu oraz Północno Wschodniego Mazowsza.

Rok 2023 jest więc szczególny dla naszej organizacji, gdyż w ciągu minionych 25 lat działalności Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Ostrołęce zrealizowało kilkadziesiąt projektów dofinansowanych ze środków publicznych, wydało ponad 50 artykułów i publikacji przyrodniczych, turystycznych i historycznych, wszystko o łącznym nakładzie ponad 700 tys. egzemplarzy.

W sferze szczególnego zainteresowania Stowarzyszenia znalazła się młodzież szkolna, dla której tworzyliśmy bogatą ofertę wycieczek, obozów i rajdów. Już latem 1999 roku zorganizowaliśmy pierwsze kolonie rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych w miejscowości Kozioł nad Pisą.

Nasza działalność wiązała się z koniecznością pozyskania środków na finansowanie planowanych zamierzeń, gdyż większość zadań publicznych wymagała posiadania środków własnych. Na szczęście idea promocji turystycznych atrakcji regionu i aktywnego spotkała się z pozytywnym odbiorem wśród społeczności powiatu ostrołęckiego, szczególnie ludzi dostrzegający w rozwoju turystyki istotną szansę gospodarczego rozwoju naszego kraju, województwa mazowieckiego oraz miast i gmin powiatu ostrołęckiego. Byliśmy jedną z pierwszych na Mazowszu organizacji dostrzegających szansę

rozwoju turystyki w środowisku wiejskim. Liczne spotkania prezesa Andrzeja Bis i wiceprezesa Tadeusza Żebrowskiego z przedstawicielami samorządów lokalnych (Powiatu Ostrołęckiego, lokalnych gmin i miasta Ostrołęki) i Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Ostrołęce, spowodowały zainteresowanie rozwojem agroturystyki na kurpiowszczyźnie. Trzeba pamiętać, iż na początku lat 90-tych w naszym regionie odnotowano zaledwie trzy gospodarstwa, które na wzór farmerów UE rozpoczęli przyjmować gości i rozbudowywać swoje gospodarstwa zgodnie z wymogami turystyki. Mamy satysfakcję, ponieważ wielu właścicieli spośród kilkudziesięciu obecnie działających na Kurpiach gospodarstw agroturystycznych z ideą turystyki wiejskiej po raz pierwszy zapoznano się podczas szkoleń, spotkań, seminariów i pikników turystycznych organizowanych przez nasze Stowarzyszenie (podobną działalność realizowały wówczas jedynie Oddziały Doradztwa Rolniczego).

Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji przy wsparciu Prezydenta Miasta Ostrołęki i Starosty Ostrołęckiego w 2006 roku powołało do życia Kurpiowskie Centrum Informacji Turystycznej (KCIT) z siedzibą w Ostrołęce. Pełnili w nim dyżury członkowie Stowarzyszenia. W kolejnych latach opiekę i patronat nad KCIT przejęło prywatne Biuro

Tour Salon - Kurpiowski Park Kulturowy

Spływ rzeką Omulew

Podróży „ATEST–TOUR”, wspierające Centrum pod względem merytorycznym i finansowym. Warto wiedzieć, że na naszych stronach w Internecie można było (w dwóch językach) poznać atrakcje turystyczne i piękno naszego regionu.

Bieżąca działalność organizacji oraz jej dokonania były inspiracją dla wielu studentów wyższych uczelni, którzy korzystali z publikacji i wiedzy członków Stowarzyszenia. Tematami prac licencjackich i magisterskich na kierunkach turystycznych była rozwijająca się turystyka na Kurpiowszczyźnie. Do słynnych projektów Stowarzyszenia należały takie wydawnictwa, jak „Humoreski Kurpiowskie”, „Pierścień Kurpiowski”, „Potrawy Regionalne Kurpiowszczyzny”, „Kalendarium Imprez Regionalnych Kurpiowszczyzny”, „Kuurpisch Hoochziit”, „Szlaki Kurpiowskiego Parku Kulturowego”, „Szlaki Wodne Dorzecza Dolnej Narwi”, „Pierścień Kurpiowski – KURPIE ZIELONE, KURPIE BIAŁE” oraz wydawane od 2005 roku pismo „Wędrowiec Nadnarwiański”. Przez cały okres naszej działalności dużą pomoc dla przedsięwzięć okazuje Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, który wspiera dużą część realizowanych przez nas projektów.

Aktywność i determinacja zarządu Stowarzyszenia przyczyniła się do powstania w 2004 roku Kurpiowskiej Organizacji Turystycznej, organizacji o charakterze regionalnym. W 2006 roku byliśmy zaś współzałożycielami Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

W składzie władz pierwszej kadencji obu organizacji był Andrzej Bis – prezes KOT (do dzisiaj) i wiceprezes MROT oraz Tadeusz Żebrowski – członek komisji rewizyjnych w KOT i MROT.

W latach 2006–2010 Stowarzyszenie współorganizowało wraz z KOT imprezy turystyczne, promujące region Północno Wschodniego Mazowsza. Były to imprezy integrujące samorządy z innymi organizacjami turystycznymi województw mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego. W kalendarzu cyklicznie organizowanych imprez zawitały na stałe „Rozpoczęcie sezonu Turystycznego” oraz jesienne „Pikniki Turystyczne”. Dużym zainteresowaniem cieszyły się rajdy „Szlakami Północno Wschodniego Mazowsza”.

Kolejnym dorobkiem Stowarzyszenia są projekty związane z opracowaniem, tyczeniem i znakowaniem szlaków wodnych dorzecza Dolnej Narwi. Do ciekawych działań, w których również uczestniczyło Stowarzyszenie, należą dwa projekty unijne, wspierane przez PARP, o tematyce przyrodniczo-kulturowej:

- Zielone Płuca Polski – Ecoturystyka
- Kurpiowski Park Kulturowy

Sądzimy, że w zakresie promocji turystyki naszego regionu wciąż można zdziałać więcej. Warunkiem jest współpraca i zainteresowanie samorządów oraz zaangażowanie środków finansowych, bez których nie da się promować i tworzyć właściwej turystyki w regionie.

Na koniec, z okazji 25-lecia Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji wszystkim członkom, przyjaciółom i sympatykom organizacji życzymy dużo osiągnięć w pracy zawodowej i społecznej oraz zdrowia i spokoju w życiu prywatnym.

Składają w imieniu Zarządu Stowarzyszenia

Andrzej Bis i Tadeusz Żebrowski.

Nie oddychaj smogiem

kampania informacyjno-edukacyjna na Mazowszu

”

Kurpiowska Organizacja Turystyczna wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego i Fundacją „Teraz Mazowsze” realizują od 2017 roku projekty edukacyjne związane z promocją zapisów tzw. Uchwały Antysmogowej Sejmiku Województwa Mazowieckiego. W efekcie tych działań zainstalowane zostały czujniki jakości powietrza na terenie północnego Mazowsza, m.in. w Ciechanowie, Myszyńcu, Łysych, Czarni oraz w Pułtusku i Serocku. Ponadto opracowano i udostępniono w Internecie mapę z aktualnymi pomiarami zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu (więcej na www.oddychajnamazowszu.pl) oraz opracowano i rozesłano do ponad 500 szkół ponadpodstawowych na Mazowszu - pakiety edukacyjne dla nauczycieli (scenariusze lekcji poświęcone walce ze smogiem oraz 2 plansze poglądowe).

W bieżącym roku nasze organizacje otrzymały dotację (w konkursach ogłoszonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego) na przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej. Dzięki dofinansowaniu zrealizowane zostały nowe projekty.

Kurpiowska Organizacja Turystyczna opracowała materiały edukacyjne dla nauczycieli do przeprowadzenia lekcji w klasach 1–3 szkół podstawowych, które zostały rozesłane do wszystkich Urzędów Gminnych, Dzielnicowych i Miejskich na terenie województwa mazowieckiego. Starannie wydane i merytorycznie opracowane scenariusze lekcji oraz plansze poglądowe zrealizowane były w ramach zadania publicznego „Czyste powietrze – jak, po co i dlaczego”, dzięki dofinansowaniu ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. Warto wspomnieć i wydane pakiety edukacyjne zostały wydane w łącznym nakładzie 1550 kompletów. Ze względu na mały nakład wersji drukowanej, opublikowano w Internecie w/w materiały edukacyjne w wersji WCAG, umożliwiającą do nich również dostęp dla osób z niepełnosprawnością wzrokową.

Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego wydało 3 broszury adresowane do mieszkańców domów jednorodzinnych na terenie 3 powiatów woj. mazowieckiego: legionowskiego, nowodworskiego i wołomińskiego. Kampania miała na celu zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej problematyki walki o czyste powietrze, możliwości indywidualnego wpływu na jakość powietrza oraz zachęcenie mieszkańców (szczególnie domów jednorodzinnych) do aktywnego uczestnictwa w działaniach mających na celu poprawę jakości powietrza. Realizacja zadania polegała na opracowaniu koncepcji graficznej i merytorycznej trzech (podobnych graficznie) publikacji składających się z części ogólnej (podstawowe źródła zanieczyszczeń powietrza i problem niskiej emisji, wpływ zanieczyszczenia powietrza na życie i zdrowie ludzi, uchwała antysmogowa jako instrument wdrażania Programu Ochrony Powietrza dla Mazowsza) oraz – części sprofilowanej dla danego z trzech powiatów. Broszury zostały wydane w łącznym nakładzie 30 tys. egz. (po 10 tys. egz. dla każdego z powiatów) oraz opublikowane

w Internecie w wersji WCAG, (dostęp dla osób z niepełnosprawnością wzrokową)

Jesteśmy przekonani, iż zwiększenie świadomości odnośnie wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka oraz wpływu każdego człowieka na stan powietrza jest koniecznością nas wszystkich. Mamy nadzieję, iż nasze działania oraz publikacje przyczynią się do zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza występujących w pobliżu ich domostw (często nieświadomie są ich sprawcami) oraz na obowiązkach władz miasta, dzielnicy lub gminy – wynikających z Uchwały antysmogowej i Programu ochrony powietrza. Wszystkie nasze publikacje są dostępne w Internecie na stronach naszych organizacji oraz www.terazmazowsze.eu.

Zbigniew Szumera

Kraina Jeziora Zegrzyńskiego

25 lat Stowarzyszenia na Rzecz Promocji
i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego

z prezesem Stowarzyszenia Zbigniewem Szumera, kapitanem
żeglugi śródlądowej i armatorem katamaranów ALBATROS,
rozmawiał Andrzej BIS

Kierowane przez Ciebie Stowarzyszenie świętuje w tym roku 25 lat działalności, a mając w nazwie „promocję” Zalewu Zegrzyńskiego – czym tak naprawdę zasłużyło się promowanemu regionowi?

Zbigniew Szumera – Kierowane przeze mnie Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego założone zostało w 1998 roku przez lokalnych działaczy samorządowych, przedsiębiorców miejscowej branży turystycznej oraz dziennikarzy i twórców kultury, dostrzegających potrzebę wszechstronnych działań promujących gminy położone wokół Jeziora Zegrzyńskiego. Jako pasjonat sportów wodnych, dziennikarz i prezes Wydawnictwa EDYTOR dostrzegłem niezwykły potencjał dla gospodarczego rozwoju Krainy

Jeziora Zegrzyńskiego. W tamtych latach był to obszar ubogi zarówno w usługi turystyczne, z zaniedbaną bazą wypoczynkową i rekreacyjną, brakiem nieuciążliwych dla środowiska inwestycji, a tym samym pomysłu na tworzenie nowych miejsc pracy. Zakładając nasze Stowarzyszenie dostrzegaliśmy potrzebę medialnego wsparcia lokalnych władz samorządowych Nieporętu i Serocka, przy braku zainteresowania największego beneficjenta rekreacyjnych atrakcji Jeziora Zegrzyńskiego – stołecznych władz oraz braku „oddolnych” lokalnych inicjatyw mieszkańców. Szansę powodzenia miał nam zapewnić udział Sylwestra Sokolnickiego ówczesnego burmistrza Serocka (aktualnie Starosta Legionowski), Wiesława Woźniaka (pierwszego prezesa Stowarzyszenia), dyrektora największego ośrodka szkoleniowego PKO BP oraz prof. Stanisława Wieczorka (dziekana Grafiki warszawskiej ASP i założyciela Galerii Sztuki Nowoczesnej w Jabłonninie) organizatora licznych plenerów i wydarzeń artystycznych. Wśród członków założycieli byli również dziennikarze prasy, radia i TV, co pozwoliło na promocję Krainy Jeziora Zegrzyńskiego nie tylko jako atrakcji turystycznej, lecz również jako idealnego miejsca dla nieuciążliwych dla środowiska inwestycji. Dlatego też „promocja” w nazwie Stowarzyszenia jest na pierwszym miejscu, a „rozwój” na drugim, gdyż promować było łatwiej, niż stymulować turystyczny rozwój...

AB – Stowarzyszenie wydawało jedno z pierwszych na Mazowszu periodyków turystycznych – miesięcznik „Nad Zalewem”, byliście wydawcą turystycznych map Jeziora Zegrzyńskiego. Mieliście więc nie tylko potencjał intelektualny, dostęp do stołecznych mediów ale i własne zasoby finansowe...

ZS – Jak początki każdej nowej organizacji, tak i nasze były możliwe jedynie dzięki zapałowi założycieli, czyli bezinwestycyjne. Artykuły i audycje, które ukazywały się w stołecznych i lokalnych mediach tworzyli sympatycy naszej krainy, a koszty redakcji i druku pisma „Nad Zalewem” (wydawanego w latach 1998-2009) w całości finansowało wydawnictwo EDYTOR, które było wówczas również głównym sponsorem wszystkich, organizowanych przez nas lokalnych wydarzeń artystycznych (plenery malarskie, koncerty piosenki żeglarskiej, konkursy literackie, otwarte zawody motorowodne itp.). Stowarzyszenie nie prowadziło nigdy i nadal nie prowadzi działalności gospodarczej. Od zawsze brak było więc dochodów na finansowanie ambitnych z założenia działań. Do dzisiaj Stowarzyszenie ma społeczny charakter, gdyż prace zarządu są wykonywane nieodpłatnie, podobnie jak nieodpłatnie były przygotowywane inne projekty, których powodzenie uzależnione było od dotacji ze środków publicznych. W latach 2001-2013 stowarzyszenie opracowało i wydało ponad 30 publikacji z zakresu ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz ochrony zdrowia, o łącznym nakładzie

ponad 200 tys. egz. Byliśmy organizatorem kampanii m.in. takich jak „Białe Niedziele” (promocja zdrowia), „Bezpieczne dzieci na polskich drogach”, „Atrakcje przyrodnicze krainy Jeziora Zegrzyńskiego” (2 edycje konkursu edukacyjnego), „Oddychaj na Mazowszu” (kampania – czyste powietrze). Sukcesy organizacyjne i wydawnicze naszego Stowarzyszenia – to zasługa autorów publikacji oraz współfinansowaniu ze środków UE oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego.

AB – Jako uczestnik wielu krajowych targów turystycznych często spotykam ślady Waszej działalności, mapy i przewodniki Krainy Dolnego Bugu i Jeziora Zegrzyńskiego. W 2006 roku kierowana przeze mnie Kurpiowska Organizacja Turystyczna oraz Twoje Stowarzyszenie byliśmy założycielami Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, w której pełniłiśmy zaszczytne funkcje członków zarządu...

ZS – To już historia, jednak nadal dzięki współpracy z MROT nasze wydawnictwa dostępne są w wielu punktach informacji turystycznej na Mazowszu, a w publikacjach Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej zawsze znajdują się teksty i zdjęcia promujące atrakcje turystyczne Jeziora Zegrzyńskiego. W wydawniczym i filmowym dorobku naszej organizacji muszą pochwalić się zarówno publikacjami turystycznymi, jak i przyrodniczymi. Byliśmy wydawcą map (4 edycje) szlaków wodnych i turystycznych

o łącznym nakładzie 180 tys. egzemplarzy, przewodników turystycznych Krainy Jeziora Zegrzyńskiego (2 wydania) w nakładzie 24 tys. egz., 7 map gmin i 2 przewodników pt. „Atrakcje przyrodnicze Krainy Dolnego Bugu i Jeziora Zegrzyńskiego” w nakładzie 10 tys. egz. Dzięki dotacjom zrealizowaliśmy również 7 filmów turystycznych z cyklu „Atrakcje turystycznej Krainy Dolnego Bugu, Narwi i Jeziora Zegrzyńskiego”. Filmy i publikacje można obejrzeć na www.jeziorozegrzynskie.info.

AB – Turystyka aktywna jest modna wśród młodzieży, a turystyka rowerowa szczególnie na terenach w bliskiej odległości od dużych miast. Rowerowe szlaki łączą turystyczne atrakcje bez względu na administracyjne granice gmin i powiatów...

ZS – Pięć lat temu, dzięki dofinansowaniu ze środków UE (PO RYBY), podjęliśmy się projektu budowy dwóch katamaranów pasażerskich, spełniających rolę Mobilnych Punktów Informacji Turystycznej. Zrealizowaliśmy tym samym dwa marzenia: organizację promowej przeprawy u ujścia Bugu do Narwi z Serocka do Cupla i Arciechowa oraz powstanie jedynych nad Jeziorem Zegrzyńskim punktów informacji turystycznej. Zbudowane w 2018 roku katamarany ALBATROS, od 2019 roku są wykorzystywane podczas wakacji do przewozu pasażerów i rowerów (soboty, niedziele i święta), dzięki czemu „domknęta” została rowerowa pętla wokół Jeziora Zegrzyńskiego. Dawniej chcąc przejechać rowerem wokół jeziora z Nieporętu trzeba było przejechać ponad 120 kilometrów korzystając z mostów na Narwi w Zegrzu i Wierzbicy oraz na Bugu w Wyszowie. Dzisiaj, dzięki rowerowej przeprawie katamaranami dłuższa trasa nie przekracza 50 km. Warto wspomnieć, iż wakacyjne rejsy katamaranów są współfinansowane z dotacji

Powiatu Wołomińskiego, Miasta i Gminy w Serocku oraz darowizn osób prawnych i fizycznych. W 2023 roku Stowarzyszenie otrzymało dotację Samorządu Województwa Mazowieckiego na kontynuację projektu pt. „Rowerowa pętla wokół Jeziora Zegrzyńskiego”, w ramach którego wydany został przewodnik po 4 rowerowych trasach w formie mapy oraz zorganizowano pilotażową przeprawę rowerową z Zegrza do Nieporętu, pozwalającą skrócić drogę wokół jeziora, a jednocześnie ominąć most na Narwi w Zegrzu i drogę krajową do Dzikiej Plaży w Nieporęcie, gdzie powstał wodny przystanek katamaranu. Był to projekt, szczególnie dla nas ważny, gdyż uruchomienie nowej trasy rowerowej zbiegło się z 60-tą rocznicą powstania Zalewu Zegrzyńskiego, a tym samym okazją do promocji 25-cio letniego dorobku naszego Stowarzyszenia.

AB – Dorobek ćwierćwiecza Waszej działalności został pozytywnie oceniony. Został uhonorowany przez Marszałka Województwa Mazowieckiego zaszczytnym Medalem „Pro Mazovia”, a członkowie i sympatycy organizacji otrzymali odznaczenia przyznane przez Ministra Sportu i Turystyki - medale „Za zasługi dla turystyki”. Ostatnim akordem lata był organizowany przez was koncert „Szanty 2023 w Nieporęcie”...

ZS – Działając na rzecz promocji naszej krainy marzyliśmy o dniu, kiedy dorobek Stowarzyszenia zostanie dostrzeżony przez samorządowe władze. Nie oczekiwaliśmy medali, chociaż otrzymanie z rąk Marszałka Adama Struzika medalu sprawiło mi większą satysfakcję, niż otrzymany przed laty Złoty Krzyż Zasługi. Jestem również wdzięczny Ministrowi Sportu i Turystyki za uznanie osiągnięć w promocji Krainy Jeziora Zegrzyńskiego i uhonorowanie medalami

„Za Zasługi dla Turystyki”:
Starosty Legionowskiego – Sylwestra Sokolnickiego,
Burmistrza Serocka – Artura Borkowskiego,
Prezesa Lokalnej Grupy Działania Zalewu Zegrzyńskiego – Edwarda Trojanowskiego oraz członków zarządu Stowarzyszenia – Magdaleny Szumera, Jakuba Buragiewicza i Mikołaja Madejaka.

To był ostatni akord obchodów 60-lecia powstania Zalewu Zegrzyńskiego oraz jubileuszu 25-lecia Stowarzyszenia na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego. Koncert odbył się na zakończenie Festiwalu Aktywności Sołectw z dziewięciu gmin położonych w dolnym biegu Bugu i Narwi. Imprezę poprzedziło wręczenie odznaczeń.

AB – Życzę kolejnych jubileuszy, odznaczeń dla zasłużonych oraz dalszej aktywności na rzecz promocji i rozwoju Krainy Jeziora Zegrzyńskiego.

ZS – Dziękuję i zapraszam czytelników „Wędrowca” do odwiedzenia Krainy Jeziora Zegrzyńskiego, najdalej na południe położonej Krainy Kurpi Białych.

albatros.zeglugamazowiecka Serock

60 lat Krainy Jeziora Zegrzyńskiego

REJSY EDUKACYJNE statkiem PO NARWI I JEZIORZE ZEGRZYŃSKIM

Organizacja turystyczno-edukacyjnych rejsów statkiem ALBATROS, mająca na celu promocję turystycznej Krainy Jeziora Zegrzyńskiego jest finansowana ze środków Unii Europejskiej, w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Obchodzące w tym roku 25-lecie działalności Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Zalewu Zegrzyńskiego zrealizowało, dzięki dotacji ze środków Unii Europejskiej, projekt pt. „Organizacja turystyczno-edukacyjnych rejsów statkiem po Jeziorze Zegrzyńskim”. Była to kolejna inicjatywa Stowarzyszenia mająca na celu promocję wśród turystów i mieszkańców - rekreacyjnych i turystycznych walorów Krainy Jeziora Zegrzyńskiego. Dzięki dofinansowaniu ze środków publicznych nakręciliśmy 7 dokumentalnych filmów turystycznych (dostępnych na You Tube), wydaliśmy ponad 70 tytułów publikacji (m.in. 12 map, 7 przewodników przyrodniczych i turystycznych) o łącznym nakładzie ponad 500 tys. egzemplarzy. Od 5 lat jesteśmy armatorem dwóch łodzi motorowych umożliwiających wakacyjną przeprawę rowerową na Bugu i Narwi. Większość projektów była realizowana dzięki ich dofinansowaniu ze środków publicznych, w konkursach organizowanych m.in. przez Samorząd Województwa Mazowieckiego i Lokalną Grupę Działania Zalewu Zegrzyńskiego.

22 lipca 1963 roku uroczyście otwarto nową atrakcję turystyczną - Zalew Zegrzyński. 60 lat później Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego zorganizowało dziesięć darmowych rejsów statkiem po Narwi i Jeziorze Zegrzyńskim – poświęconych upowszechnieniu wśród turystów i mieszkańców okolicznych gmin - wiedzy o historii, atrakcjach historycznych i przyrodniczych regionu. Od 22 lipca do 23 września 2023 roku można było skorzystać z ponad dwugodzinnego rejsu statkiem ALBATROS po Narwi i Jeziorze Zegrzyńskim, oraz wysłuchać interesującej gawędy kapitana statku nt. 60-lecia Zalewu Zegrzyńskiego, historii żeglugi pasażerskiej na Wiśle i Jeziorze Zegrzyńskim oraz retniańskich tradycji serockich flisaków. Z rejsów skorzystało ponad 300 osób, w większości mieszkańców

powiatu legionowskiego, wołomińskiego i wyszkowskiego oraz stołecznej aglomeracji. Podczas rejsu można było otrzymać bezpłatne wydawnictwa promujące okoliczne gminy oraz najnowsza publikacje Stowarzyszenia – mapę turystyczną Krainy Dolnego Bugu, Narwi i Jeziora Zegrzyńskiego. To szczególne wydawnictwo, gdyż po raz pierwszy została opracowana i wydana mapa Bugu od Wyszkowa do Serocka, Jeziora Zegrzyńskiego oraz Narwi do jej ujścia do Wisły. Na ilustrowanym zdjęciach rewersie mapy znalazły się opisy wybranych atrakcji turystycznych oraz historii Zalewu Zegrzyńskiego. Z uwagi na niewielki nakład papierowej wersji mapy, zachęcamy do jej „ściągnięcia” ze strony wydawcy www.jeziorozegrzynskie.info. Zarówno wydanie mapy jak i organizacja edukacyjnych rejsów została sfinansowana z dotacji ze środków Unii Europejskiej, w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, wdrażaną przez LGD Zalew Zegrzyński. W imieniu inicjatora edukacyjnych rejsów - Stowarzyszenia na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego pragnę podziękować Żegludze Mazowieckiej, armatorowi statku ALBATROS za pomoc przy organizacji wycieczek, kapitanom statku za wygłoszenie ciekawej prelekcji poświęconej 60-leciu Zalewu Zegrzyńskiego oraz nieznanym faktom z historii żeglugi pasażerskiej. Szczególne podziękowania należą się władzom samorządowym Serocka i powiatu legionowskiego za promocję naszych rejsów wśród lokalnych społeczności oraz organizatorom turystyki szkolnej i senioralnej z Warszawy i Legionowa za współpracę przy rekrutacji uczestników rejsów po Jeziorze Zegrzyńskim.

Jakub Buragiewicz
Wiceprezes Stowarzyszenia
ZALEW ZEGRZYŃSKI

Rejsy z molo w Serocku

ŻEGLUGA NA NARWI I JEZIORZE ZEGRZYŃSKIM

ŻEGLUGA MAZOWIECKA **albatros** ☎ 798 795 266

www.zeglugamazowiecka.pl www.jeziorozegrzynskie.info

Bazylika Trójcy Przenajświętszej w Myszyncu

Wędrowiec Nadnarwiański – Wydawnictwo SRTiR i KOT w Ostrołęce, www.kurpie.org.pl; www.kurpiowskipark.pl; www.jeziorozegrzynskie.info

Redakcja: Zbigniew Szumera, Andrzej Bis

Wydawnictwo współfinansowane ze środków Samorządu Powiatu Ostrołęckiego.

Bezpłatne czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Ostrołęce
nr 39/ 2023; ISBN: 978-83-60582-22-0

